
Aan de orde is de **stemming** over het wetsvoorstel **Wijziging van de Spoedwet wegverbreding en de Tracéwet in verband met de vereenvoudiging van de onderzoekslast (Wet versnelling besluitvorming wegprojecten) (31721)**.

(Zie vergadering van 24 maart 2009.)

De **voorzitter**: Ik heet minister Eurlings van harte welkom.

In stemming komt het wetsvoorstel.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks en de PvdD tegen dit wetsvoorstel hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is aangenomen.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Wijziging van de Wet maatschappelijke ondersteuning en de Wet werk en bijstand in verband met het verstrekken van een uitkering aan mantelzorgers (31317)**.

De beraadslaging wordt geopend.

Mevrouw **Dupuis** (VVD): Voorzitter. De VVD heeft in de voorlopige verslagen geen inbreng geleverd maar zal nu, omdat de zaak toch plenair is gegaan, nog een aantal korte opmerkingen maken. Het eerste punt is dat in onze opvatting het door de overheid geven van cadeautjes van het geld van de burgers niet iets is wat wij des overheids vinden. Dat wil niet zeggen dat de VVD geen groot respect heeft voor hetgeen mantelzorgers aan zorg voor hun geliefden, hun burens en wie dan ook leveren. Wij vinden het zeer terecht dat aandacht aan mantelzorgers wordt besteed maar zouden, als dat dan toch gebeurt, aan een meer substantiële, misschien fiscale regeling de voorkeur geven boven het uitdelen van een luttel bedrag, zoals nu wordt voorgesteld.

Wij stellen ons verder de vraag of deze regeling nu eigenlijk niet meer kost aan uitvoering dan aan hetgeen wordt uitgekeerd aan de mantelzorgers. Ook is het voor ons de vraag of voor deze regeling geldt dat juist slimme, handige mensen wel in aanmerking komen voor een dergelijke uitkering, omdat zij de regeling kennen en er gebruik van weten te maken, terwijl andere minder handige mensen er misschien niet aan toekomen. Wij denken dat dat zo is, maar wij willen dat wel aan de staatssecretaris vragen. Is dat zo? Zo ja, wat vindt zij daar dan van?

Mevrouw **Goyert** (CDA): Onze fractie onderschrijft de intentie van de voorliggende wetswijziging, waarin de mantelzorgers die vaak langdurige zorg verlenen een financiële waardering ontvangen. Dit betreft ongeveer 200.000 mensen die tussen de vijf en tien jaar onbetaalde zorg verlenen aan dierbaren met een handicap of ziekte.

Mantelzorgers leveren 80% van de zorg thuis en zijn vaak overbelast. De ondersteuning van deze mensen bestaat vaak weer uit vrijwilligers, die hun zware taak wat verlichten. Uit ervaring met andere vormen van hulpverlening weet ik hoe onmisbaar de vrijwillig gegeven hulp is. Het is een goed initiatief geweest om een financiële waardering toe te kennen aan deze specifieke groep mantelzorgers.

Bij de schriftelijke voorbereiding van dit wetsvoorstel heeft de CDA-fractie vooral gekeken naar de uitvoering van deze regeling in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning en de AWBZ. Het zou meer voor de hand liggen deze regeling onder de AWBZ te doen vallen, want het zijn de mensen die de zorg ontvangen die de aanvraag moeten indienen bij het Centrum indicatiestelling zorg (CIZ), dat de indicatie vaststelt die centraal staat bij de toekenning van de financiële tegemoetkoming. Maar de regering houdt vast aan de Wmo. Daar is ook zeker aanleiding toe als men uitgaat van de mantelzorg. De ondersteuning daarvan is immers een gemeentelijke taak. Maar de gemeente die de Wmo uitvoert is hier, in haar hoedanigheid als uitvoerder, buitenspel gezet. De reden hiervan is, zo geeft de regering aan, dat het een landelijke uniforme regeling betreft en dat het niet past in de beleidsvrijheid van de gemeente. Formeel een juiste constatering. Wanneer wij de daadwerkelijke uitvoering echter nader bezien, is hier toch sprake van een dilemma voor de mantelzorgers, de uitvoeringsorganisatie en de gemeenten.

De wet is van kracht sinds 1 januari 2007 en vervangt de Welzijnswet, de Wet voorzieningen gehandicapten en delen van de AWBZ. De gemeenten voeren de Wmo uit en hebben de opdracht om de burgers bij het beleid te betrekken. Er zijn dan ook adviesraden opgericht die gevraagd en ongevraagd adviseren over het Wmo-beleid. Juist in die adviesraden en in het patiëntenplatform wordt de uitvoering van het mantelzorgcompliment aan de orde gesteld. Zij spreken de gemeenten hierop kritisch aan. Men vindt het een ingewikkelde maatregel en raakt ontmoedigd, waardoor men ervan afziet om een aanvraag in te dienen. De gemeente kan hier echter niets aan doen. Mezzo, de landelijke vereniging van mantelzorgers en vrijwilligers, is hierover momenteel in gesprek met de staatssecretaris, die al een aantal aanpassingen van de nieuwe regeling in 2009 wil doorvoeren. Het criterium van de aantoonbare besparing op de professionele zorg, door het CIZ vast te stellen, vervalt. Bij een indicatie langer dan twaalf maanden voor extramurale zorg gaat de regering ervan uit dat er sprake is van mantelzorg en dus van recht op een mantelzorgcompliment. Deze vereenvoudiging neemt helaas niet alle obstakels weg. Zo is het opvallend dat Mezzo via zijn website mantelzorgers wijst op de mogelijkheid om een nulurenindicatie aan te vragen, en uitdrukkelijk waarschuwt dat aanvragers zich moeten voorbereiden op een flinke regelklus, in ieder geval op een formulier van negen pagina's. Sommige mantelzorgers ervaren daarenboven de indicatieprocedure in het algemeen als teleurstellend omdat er sterk vanuit algemene regels en protocollen geoordeeld wordt. Er is soms weinig erkenning voor de individuele situatie en problematiek.

De eerste klap is een daalder waard. Het zou prachtig zijn geweest als het mantelzorgcompliment, dat als een zo aardige en noodzakelijke geste was bedoeld, van start was gegaan onder een gunstiger gesternte. Waren de uitvoeringsproblemen niet te voorzien geweest, zo kan